

Raplamaa turvalisuse raport 2021

2021. aastal jätkasid tegevust maakonna **turvalisuse nõukogu, tervisenõukogu, uimastiennetusnõukogu, sotsiaalkaitse komisjon, liikluskomisjon ja omavalitsuste ülene kriisikomisjon**. Siseministeerium toetas maakonna turvalisuse nõukogu tegevuskava, elanikkonnakaitse programmi ning kogukondliku turvalisuse projektivooru summas ca 20 000 €.

Raplamaal oli 2021. aasta lõpus **töötuse** määr 6,5 % (2020 7,8 %) ja töötute arv 1080 (2020 – 7,4 %, 1218 töötut), mis on veidi väiksem Eesti keskmisest, milleks oli 6,7 %.

2021. aasta oli jätkuvalt **epideemia** tõttu eriline – kehtisid erinevad COVID-19 tõrje piirangud (maski kohustuslikkus, COVID-tõendi kasutuselevõtt al 26.08., üldised isolatsioonid märts-mai jne). Maakonna kriisikomisjon tegutses aktiivselt – saadi kokku korrapäraselt, vahetati infot, teavitati elanikkonda. Elanikkonda on teavitatud läbi erinevate kanalite, kohalikud arvamusiidrid on jaganud infot raadios jne. 2021. aastal sai alguse üleriigiline **vaktsineerimine** – alustati riskirühmade ja eesliinitöötajatega, maist-juunist oli võimalus vaktsineerida juba kõikidel inimestel. Aasta lõpuks oli Raplamaal täisealisest elanikkonnast vaktsineeritud (vähemalt ühe doosiga) 72,4 %, Eesti keskmine näitaja oli 73,3 %. Kogu elanikkonna hõlmatumus oli Eestis 63,3 %. Koostöös Raplamaa Haigla ja kohalike omavalitsustega toimus augustist novembrini avalikke vaktsineerimisi lisaks perearstide igapäevatööle. Suure panuse eest elanikkonna vaktsineerimisel sai Raplamaa Haigla tunnustuse Raplamaa aasta tegu 2021 ja Rapla Perearstikeskus Raplamaa tervise edendaja 2021.

Raplamaa on jätkuvalt turvaline maakond elamiseks, töötamiseks, vaba aja veetmiseks ja ka külastamiseks. **Politseile** väljakutsete arv vähenes ligi 15 %. Ööpäevas laekus politseile keskmiselt 6 väljakutset. Väljakutsetest ligi pooled olid aegkriitilised. 2021. aastal registreeriti Raplamaal 2275 **süütegu**. Kuritegusid registreeriti 510 (+54), kuritegevus kasvas 12 %. **Väärtegusid** registreeriti 1765. Kuritegudest moodustasid **varavastased kuriteod** 39 % (197). Varavastaste kuritegude arv kasvas ja väärtegude arv vähenes. Enamuse varavastastest kuritegudest moodustasid vargused. Varguste (189) registreerimine kasvas 7 % ja seda tänu varguste kasvule kaubandusettevõtetest. Need moodustasid 2021. aastal veidi üle poole vargustest. Veerand varavastastest kuritegudest olid kelmused (71). Nende arv jäi lõppenud aastal samale tasemele 2020. aastaga. Ligi 80 % kelmustest pandi toime **internetis**. **Kuritegudest** 28 % ehk ligemale kolmandiku moodustasid **vägivallakuriteod**, (142, +5 %). Vägivallakuritegude arv kasvas kehaliste väärkohtlemiste osas. Kehalised väärkohtlemised (133, +6%). 84 (+42 %) juhul oli tegemist kehalise väärkohtlemisega lähi- või sõltuvussuhtes ehk lähisuhtevägivalla (LSV) kuriteoga. 2021. aastal toimus Raplamaal politsei eestvedamisel 5 **MARAC** meeskonna kohtumist, kus käsitleti LSV juhtumeid.

Avaliku korra raskete rikkumiste arv jäi samale tasemele 2020. aastaga, olles varasematest aastatest märgatavalt väiksem. Joobes juhte tabati liikluses üle 200. Süvenev probleem on kõrvalised tegevused autoroolis – eeskätt nutitelefonide näppimine.

Raskeid tervisekahjustusi tekitati 2021. aastal neljal korral, kuid õnneks inimesed neis ei hukkunud. **Tapmisi** ja mõrvasid Rapla maakonnas eelmisel aastal toime ei pandud (2020. a – 1).

Väga palju on abi olnud abipolitseinikest. Raplamaal on 23 **abipolitseinikku**, kes aitasid turvalisust tagada ligi 2600 töötunni ulatuses. Põhiliselt abistati patrullimisel.

Alaealiste poolt toime pandud süütegusid avastati võrreldes 2020. aastaga vähem. Alaealiste vastu suunatud isikuvastaste kuritegude arv kasvas.

Alaealiste poolt toime pandud süütegudest vähenes suurimas ulatuses sõltuvusainetega seotud väärtegude arv (2021 – 61, 2020 – 148), alaealiste poolt toime pandud narkokuritegusid ei ole viimastel aastatel registreeritud.

Enam kui viiendik alaealiste poolt toime pandud väärtegedest lahendati mittekariistuslikke mõjutamismeetodeid ja mõjutusvahendeid kasutades, seega väärteomenetlus jäetakse sel juhul alustamata või lõpetatakse.

Probleem – alaealiste alkoholi kättesaadavus. Aasta jooksul õnnestus kindlaks teha 10 täisealist isikut, kes alaealiste on alkoholi ostnud. Suuresti on tegu inimestega, kes ise alkoholist sõltuvuses.

Aasta viimastel kuudel sai piirkonnagrupist välja valitud ja tööle rakendatud **veebipolitseinik**, kellest on suur kasu internetis tekkivate probleemide lahendamisel.

Puhas tulevik programm on suunatud alaealistele, kes on esmakordselt narkootikumide tarvitamisega vahele jäänud. Kokku on Raplamaal selle programmi läbinud 14 noort, 2021. aastal oli töös üks noor.

Päästeameti reageerimisega väljakutseid oli 2021. aastal kokku 900 (-52), millest 466 (-114) olid päästesündmused. Päästesündmuse alla ei kuulu ATes (automaatne tulekahju edastussüsteem) valehäirete kontrollid (141), ametkondliku abi osutamised kiirabile, politseile jms (167) ega ekslikud sündmused, kus reaalselt tegevust peale kontrolli ja nõustamise ei järgne (123).

Päästesündmustest olid 133 (+/-0) **tulekahjud**. Päästjate reageerimisega **liiklusõnnetusi** toimus 81 (+9). **Ohu likvideerimise** sündmusi oli 120 (-119), millest enamik olid tormide ajal puude kõrvaldamine teedelt, elektriliinidelt ja hoonetelt). abituis seisus inimesi päästeti 31 (+ 1) korral ja loomi 26 (- 7) korral. Kõikidest **tulekahjudest** 44 (+13) olid hoonetulekahjud, millest 25 (+2) olid eluhoonetulekahjud ja 19 (+11) mitte eluhoone tulekahjud, 30 (-1) olid metsa ja/või maastiku tulekahjud, 32 (-12) tulekahju toimus väljaspool hooneid (N: ohtlik lõke, prügikast, grill-seade vms) ning 11 (-2) olid sõidukitulekahjud.

Hoonepõlengute (44) **peamised põhjused** olid elekter (elektriseadmete kasutamisel või selle rike, elektripaigaldise rike) 8 korral, kütteseadme kasutamine (5), lahtise tule kasutamine (4), ehituslik konstruktsioonipuudus (4), tehnoloogilise protsessi käigus tekkinud tulekahju (4), laste mängimine tulega (3), suitsetamine (2), mootorsõiduki elektri- ja toitesüsteemi rike (2).

Raplamaal **ei hukkunud** 2021. aastal tulesurma läbi ühtegi inimest (2020. aastal samuti 0), kuid **uppus** 2 (2020. aastal samuti 2) inimest.

Vabatahtlike komandosid on maakonnas 10, kokku tehti päästesündmustele 203 (+18) väljasõitu, enim Kehtna VPK (60), Lokuta VPK (34) ja Vana-Vigala VPK (29), Valgu VPK (20), Kaiu VPK (19), Laukna VPK (16) ja Kuimetsa VPK (13). Siseministerium tunnustas juba kümnendat aastat järjest siseturvalisuse vabatahtlike rühmi - Aasta vabatahtliku päästekomando aunimetuse sai Lokuta Vabatahtlik Tuletõrje Selts

Raplamaal on õnnetuste ennetus endiselt kõrgel tasemel. **Kodukülastusi** tuleohutusalase nõustamise eesmärgil tehti 942 (+69) korral (Märjamaa vallas 226, Kohila vallas 191, Rapla vallas 311 ja Kehtna vallas 210), mis samuti aitas otseselt kaasa Raplamaa kodude ohutusele. Lugevatul arvul (419) on päästjate poolt teostatud sihitatud operatiivvennetust nii külma ilma korral (kodunõustamised, kontrollid), jää tuleku ja jää mineku ajal (jää tugevuse mõõtmine), lõkete põletamise perioodil (kulupõlengud) ning kuumal ja kuival suvel (ujujate jälgimine). Selle eesmärk on märgata ohte ja operatiivselt sekkuda ja nõustada.

Koostöös Päästeametiga tegutsesid kohalikud omavalitsused „**Kodud tuleohutuks**“ projekti raames kodude tuleohutumaks muutmises. Selle projekti abil lahendati maakonnas 2021. aastal **12 kodu** kitsaskohad (Rapla 6, Märjamaa 2, Kehtna 2, Kohila 2).

Kaitseliidu Rapla malev oli eelmisel aastal jätkuvalt valmis toetama pääste- ja politseistruktuure. Kaitseliit on ette valmistamas mittesõjalisi sihtüksusi tsiviilkriiside ja nn hübriidsõja tingimustes elanikkonna abistamiseks ja teiste jõustruktuuride toetamiseks (evakuatsiooni toetamine, meditsiinivõrgustik, vaatlusvõrgustik, logistikavõrgustik, toitlustuse korraldamine jne). Maleva vabatahtlikud on saanud väljaõpet tegutsemiseks kriisisituatsioonides. **Naiskodukaitse** evakuatsioonirühma komplekteerimine käib, kuid vajadusel saavad nad juba praegu toetada maakonnas erinevate kriiside korral elanike evakuatsiooni. Naiskodukaitse on käinud tutvustamas külapäevadel koduseid varusid ja kriisiäppi „Ole Valmis!“ Lisaks tehti töötubasid riigikaitselaagris just

kodu turvalisust silmas pidades. Lisaks toetatakse ÄKK ohutusõppust ja KEAT laagrit töötubade tegemisega.

Kaitseliit propageerib oma liikmete ning elanikkonna seas üldiselt kriisiäpi „**Ole valmis!**“ alla laadimist ning kasutamist, vastavalt vajadusele antakse juhiseid ning õpetatakse elanikkonda hakkama saama kriisiolukordades.

Liiklusohutus. 2021. aastal registreeriti Raplemaal 18 (0) vigastatutega liiklusõnnetust. Vigastada sai 27 (+8) inimest, hukkus 4 (+2).

	Liiklusõnnetused	Vigastatud	Hukkunud
Kokku	18	27	4
Jalakäijatega	3	4	0
Sõidukite kokkupõrked	12	20	2
Teelt väljasõidud	3	3	2
Joobes sõidukijuhi süül	2	5	2

Riigimaanteedel teostati 2021.a. erinevaid **ehitustöid**, mille tulemusel paranesid sõidumugavus ja ohutus. Ehitati mustkattega teid 6,09 km, remonditi kruuskattega teid 28,82 km, pinnati teid 87,87 km

ulatuses, uuendati teekatte markeeringut 250 km teedel, paigaldati tähisposte 17,86 km teedele, vahetati välja 381 amortiseerunud liiklusmärki.

2021. aastal tehtud **liiklusohutlike kohtade parendused maakonnas:**

- Liiklusohulik koht Märjamaa alevis, ülekäigurajale paigaldati moodul ohutussaar.
- Liiklusohulik koht Tallinn-Rapla-Türi teel Metsaääre küla, kergliiklusteel teeületuskohale ja ristmikule ehitati valgustus.

2021. aastal Raplemaal, ennetustöö tegevuste raames, toetati 12 kooli jalgratturi koolitusega, viidi läbi 6 riskeeriva käitumise koolitust (9.klassidele ja 11.klassidele) ning õpetajatele tehti KEAT teemaline infopäev. Lisaks viidi Raplemaal läbi 6 avalikku üritust (kolm neist olid kergliikuri teemal) ning tehti 3 koolitust eakatele.

Tööõnnetused. 2021. aastal registreeriti Raplemaal 62 tööõnnetust, millest 43 olid kerge (-13) ning 19 raske kehavigastusega (+6). Ühtki surmaga lõppenud tööõnnetust Raplemaal ei registreeritud. Töökeskkonna paranemise märke saab esile tuua siis, kui väheneb ka raskete tööõnnetuste arv. Seega vaatamata asjaolule, et tööõnnetusi registreeriti viie võrra vähem, ei saa öelda, et töökeskkond oleks oluliselt paranenud.

Enim registreeriti aasta jooksul tööõnnetusi puidutööstuses, toiduainetööstuses ning ehituses. Raplamma ei ole väga suure tööõnnetuste arvuga maakond, kuid tööõnnetusi võiks olla alati vähem. Kui Eestis keskmiselt toimub ca 5 tööõnnetust 1000 töötaja kohta, siis Raplemaal keskmisest veidi vähem. Jätkuvalt on tööõnnetuste **peamisteks põhjusteks** ohutusnõuete eiramine töötajate poolt ning tööandjate poolt tegemata jäetud korralik töötajate väljaõpe ja juhendamine. Seega on üsna sageli tööõnnetuse toimumise eelduseks kellegi poolt ohutusnõuete eiramine ning seeläbi on ka õnnetused kerged tulema. Paraku peame tõdemata, et just tööohutusnõuete eiramine töötaja enda poolt on kasvavas trendis. Juhime tähelepanu, et kui tööandja on ette näinud isikukaitsevahendite kasutamise või koostanud ohutu töötamise juhendi, siis sellest peab töötaja ka lähtuma.

Naabrivalve. 2021. aastal loodi Raplemaal **3 uut** naabrivalvesektorit: Märjamaa vallas Velise sektor (11 kodu) ja Rapla vallas Saunametsa sektor (5 kodu) ning Maidla sektor (23 kodu). Raplemaal on kokku 43 naabrivalve sektorit.

Sihtrühmadele suunatud turvalisuse alastest sekkumistest võib välja tuua järgmised tegevused: TREeraadios olid eetris **tervise ja turvalisuse saated** igal neljapäeval, kokku 45 saadet. Ilmus **3 erilehte vaksineerimise** teemal, mis jõudsid kõikidesse postkastidesse kas vallalehe lisana või otsepostitusega ja lapsevanematele **nutisõltuvuse erileht**.

8. oktoobril toimus teist korda maakonna haridustöötajatele ohutusõppus **Rapla ÄKK**, milles osales 12 võistkonda ja 48 inimest. Maakonna koolides toimus novembri teisel poolel uimastiennetusnädal, kus peateemaks oli nutisõltuvus. Lastevanemate seminari *live*ülekanne on vaadatud 1330 korda. Turvanõukogu eestvedamisel toimus 30. septembril Raplas **turvalisuse mess ja turvalisuse**

konverents, millest sai nii kohapeal kui üle veebi osa sadu inimesi (vaatamiste arv 942). **KEAT** koolitused ja ohutuslaager jäid sel aastal pandeemia tõttu ära.

Sotsiaalvaldkond. Lõppes projekt „Inimesekeskse hoolekande- ja tervishoiusüsteemi koordineerimise rakendamise 2020-2021“, mille raames loodi maakondlik mudel (klienditeekonnad) ning koondati sotsiaal- ja tervishoiuvaldkond üle maakonna. Sotsiaalkaitsekomisjon taastas maakonna sotsiaalvaldkonna tunnustussüsteemi – Raplamaa sotsiaalauhind.

Turvalisuse projekti voores esitati 6 projekti, millest 5 rahastati summas 11 500 eurot. Toetust said MTÜ Järvakandi Arendusselts mänguväljaku piirde ehituseks, MTÜ Eluilmas algklasside laste ohutusõppuseks „Kiku retk“, Kuimetsa VPK sai tulekustutusriietuse, Vaopere küla bussipeatuste valgustuse toetuse ja Kuimetsa Spordihooone ATS süsteemi uuendamise võimaluse (ATO Spordiklubi MTÜ).

Turvalisuse edendamine kohalikes omavalitsustes

Rapla vald. Rapla linna avalikud alad ja sissesõiduteed on varustatud valvakaameratega, tänu millele on turvalisus linnas oluliselt paranenud. Rekonstrueeriti Rapla linna puidust jalakäijate sillad, jõepromenaadi vaateplatvorm ja istumisala. Rajati Raikküla kergliiklustee II etapp, 2,3 km. Olemasolevatel kergteedel rajati täiendavad pingitaskud ja uuendati liikluskorraldusvahendeid. Juuru alevikus paigaldati elamupiirkonda läbivatele sõiduteedele liiklust rahustavad künnised. Kogu vallas uuendati tänavavalgustust nii sõidu- kui kergliiklusteedel. Hajaasustuse piirkonnas paigaldati bussipeatustesse päikeseenergia valgusteid, koostöös kogukondadega jätkatakse tegevust 2022. aastal. Rajati täiendavaid bussipeatusi koostöös ühistranspordikeskusega. Paigaldati uusi bussiootekodasid hajaasustusega piirkondadesse. Jätkutegevustena toimub üle valla uute bussiootekodade paigaldamine koostöös Transpordiametiga. Pikendati ja optimeeriti koostöös Kohila vallaga õpilastranspordi liine, et laste turvalisust kooliteel parendada. Rapla linnas, Kabalas, Järlepas, Kaius ja Kuimetsas rajati uusi ja rekonstrueeriti olemasolevaid mänguväljakuid.

Alustati **SPIN programmiga** – avati üks toetatud treeningrühm riskirühma lastele.

Kohila vald. Kohilas on vallavalitsuse koosseisus korrakaitse spetsialist, kes tegeleb muude tööde kõrval koostöös politseiga ka avaliku korra tagamise ja turvalisuse ülesannete täitmisega. Lasteaiad ja koolid on Kohilas varustatud turvakaameratega ning sissesõidu teedel on numbrituvastusega kaamerad. Uuendati valla tänavavalgustust. Turvalisuse eesmärgil rajati kooliõpilaste veoks uusi bussipeatusi. Ehitati uusi mustkatttega kergliiklusteid (Härjaoja tn, Jõe tn). Suvel toimus jaanipäeva raames Rapla maakonna maakaitsepäev, millest võtsid osa kaitsepolitsei, kodukotkad, naiskodukaitsjad, Politsei- ja Piirivalveamet ning Päästeamet, kes kõik demonstreerisid oma oskusi ning andsid soovitusi oma kodu ja vara kaitseks.

Märjamaal valmis parkla vallamaja ja ujula juures, rajati kergliiklustee koos vallamaja parkla ja ujula parkla vahele, valgustatud kergliiklustee rajati Vana-Vigalasse ning valgustatud ringristmik Kivi-Vigalasse, paigaldati bussiootepaviljone, paigutati turvalisuse eesmärgil ümber bussipeatusi Sipa ja Valgu külas.

Kehtna vallas rajati lisatänavavalgustus Tallinn-Rapla-Türi mnt ja Raudteejaama tee ristmikule, et tagada turvalisus kergliiklustee ja maantee ristumiskohas. Kaareperes paigutati ümber aleviku sisene bussipeatus turvalisuse eesmärgil koolimajale lähemale, parkimisplatsi äärde. Kehtnas rajati alevikku Lasteaia tänavale bussitasku võimaldamaks tulevikus osadel liinibussidel alevikku sissesõitu, et inimesed jõuaksid turvalisemalt perearsti juurde ja teistele teenustele. Läbi viidi valla territooriumil asuvate mänguväljakute ja spordirajatiste audit. Kehtnas parandati skatepargi atraktsioon ja madalseiklusrada. Lelle spordiväljaku lähedusse paigutati invatualett. Kehtna valla asulatesse paigutati avalikku ruumi erinevatele objektidele kokku 62 **valvakaamerat**.

Koolides ja lasteaedades aitas Kehtna Päästekomando läbi viia evakuaatsiooniõppuseid. Kehtna ja Lokuta päästeringide noored osalesid üle-eestilises päästeala noortelaagris. Rajati mitmetesse asulatesse liuväljad, tagamaks ohutus ja vältimaks uisu- ja hokisõprade sattumist ohtlikule isetekelisele (eeskätt nõrga jääga) liuväljale. Kehtna Päästekomando hoone elektrisüsteemi uuendamine jõudis lõpule ja sellega saavutati kergsuskeskuse elektrigeneraatoriga liitumise võimekus, samuti on nüüd olemas kriisi korral esmase toitlustamise võimekus. Soetati UTV metsa- ja maastikutulekahjude kustutamiseks ja kannatanute transpordiks maastikult.